

**Oponentský posudek na diplomovou práci Lenky Vitáskové
na téma
„Trest obecně prospěšných prací a jeho výkon“**

Rozsah diplomové práce: 64 stran včetně seznamu použité literatury

Datum odevzdání práce: 20. 12. 2010

1. Aktuálnost tématu:

Trest obecně prospěšných prací patří mezi alternativní tresty, jejichž prosazování patří ke konstantám trestní politiky. Ač jde v České republice o druhou nejvýznamnější alternativu trestu odnětí svobody, není její uplatňování bez problémů. Analýza tohoto trestu z hlediska možností jeho efektivnějšího působení na odsouzené je proto společensky potřebná.

2. Náročnost tématu:

Zpracování problematiky trestu obecně prospěšných prací vyžaduje vedle znalosti obecně teoretických otázek sankcionování důkladné studium platné právní úpravy a odpovídající judikatury. Zároveň je nezbytné, aby se diplomantka seznámila s praktickými postupy při ukládání a výkonu tohoto trestu.

3. Hodnocení práce podle stanovených kritérií:

Cíl práce je vhodně vytýčen, neboť odpovídá výše uvedeným potřebám. Diplomantka usiluje nejen o rozbor teoretických otázek, ale také o zmapování praktických problémů spojených se zapojením probačních úředníků a dalších subjektů do procesu ukládání a výkonu trestu obecně prospěšných prací.

Systematika práce je koncipována v souladu s vymezeným cílem. V práci jsou postupně rozebírány tyto problémové okruhy: pojmové vymezení trestu obecně prospěšných prací a jeho význam z hlediska uplatnění myšlenek restorativní justice, vymezení alternativních trestů a jejich cílů, platná právní úprava trestu obecně prospěšných prací, historie tohoto trestu, ukládání a výkon trestu obecně prospěšných prací z pohledu jednotlivých subjektů podílejících se na tomto procesu, vybrané zahraniční právní úpravy, obecně prospěšné práce uplatňované u mladistvých, výběr z judikatury a statistické údaje. Kromě závěrečného shrnutí, v němž autorka pojmenovává praktické překážky efektivnějšího využití tohoto trestu, je v práci obsažena samostatná kapitola věnovaná úvahám o možnostech zdokonalení platné právní úpravy.

Výklad je vcelku zasvěcený, autorka v něm zúročila poznatky, které získala jednak studiem literatury, judikatury a statistických dat a jednak konzultacemi s pracovníkem probační a mediační služby. Kladně hodnotím její znalost aktuálních podmínek výkonu zkoumaného trestu (viz např. údaje o personálním stavu Probační a mediační služby nebo informace o současné úrovni centrální evidence výkonu trestu). Při úvahách de lege ferenda však mohla být samostatnější (srov. kapitolu 7 na str. 36 a násl.).

Práce se dobře čte, dosahuje požadované úrovně po stránce jazykové i stylistické. Autorce je možno vytknout menší pečlivost při závěrečné korektuře textu, v důsledku níž zůstaly v práci opomenuty některé písařské nepřesnosti.

4. Připomínky:

Definice trestu na str. 4 je nepřesná a neúplná (trest nemusí být pachatelem pociťován jako zlo, ale přesto zůstává trestem; nezbytným pojmovým znakem trestu je veřejný, sociálně etický odsudek pachatele a jeho činu).

Str. 4, odst. 1 – obecně prospěšné práce nejsou nejčastěji ukládaným alternativním trestem (sama autorka řadí podmíněné odsouzení, které mezi alternativními tresty dlouhodobě dominuje, k alternativním trestům v užším smyslu na str. 10).

V charakteristice Evropských pravidel alternativních sankcí a opatření na str. 14 postrádám požadavek kladného postoje pachatele k ukládanému trestu (Pravidlo 31 až 36).

Ve srovnávací tabulce na str. 21 by se slušelo doplnit novum v podobě ustanovení § 62 odst. 2 TZ.

Toto ustanovení je významné též pro výklad o pachateli, kterému je trest obecně prospěšných prací ukládán (viz výklad na str. 27 a násl., kde zmínka o tomto ustanovení chybí).

Str. 30, odst. 3 – o druhu, místě a době provádění rozhoduje okresní soud, v jehož obvodu má být trest vykonán? (srov. znění ustanovení § 336 odst. 2 TŘ).

Str. 30, odst. 3 – „vykonávající“ řízení?

Str. 39, odst. 2 – pozastavuji formulaci „soud nařizuje odsouzeného k faktickému výkonu trestu“.

5. Otázka k obhajobě:

Bylo by podle názoru autorky vhodné upravit trest obecně prospěšných prací zvláštním zákonem? Pokud ano, které otázky by měl takový zákon řešit?

6. Práci doporučuji k obhajobě.

7. Navržený kvalifikační stupeň: dobře

JUDr. Marie Vanduchová, CSc.

V Praze dne 5. 1. 2011

